

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/aktualnosc/19993,Uroczystosci-pogrzebowe-polskich-wiezniarek-KL-Ravensbr-ck-Frstenberg-Havel-6-wrz.html>
27.02.2024, 12:47

Uroczystości pogrzebowe polskich więźniarek KL Ravensbrück – Fürstenberg/ Havel, 6 września 2022 [zapowiedź]

6 września 2022 w miejscowości Fürstenberg/Havel w Niemczech odbędzie się uroczysty pochówek więźniarek KL Ravensbrück. Centralnym punktem uroczystości będzie Msza Święta polowa w intencji ofiar o godz. 12.00, celebrowana przez abp. Andrzeja Dziegę, Metropolitę Szczecińsko-Kamieńskiego. W uroczystościach współorganizowanych przez Instytut Pamięci Narodowej udział wezmą m.in. przedstawiciele rodzin ofiar.

O godz. 10.30 w Miejscu Pamięci Muzeum Ravensbrück nastąpi oficjalne przekazanie przez Instytut Pamięci Narodowej do zbiorów Muzeum Ravensbrück artefaktów odnalezionych w trakcie prac archeologicznych prowadzonych w 2019 r. przez Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN. Następnie, o godz. 12.00, odprawiona zostanie Msza Święta polowa w miejscowości Fürstenberg (Kreuzdamm 6A), położonej ok. 2 km od KL Ravensbrück. O godz. 14.00 na cmentarzu w Fürstenbergu (Friedhofsweg 2) odbędzie się uroczysty pogrzeb ofiar.

W latach 1940–1943 na tamtejszym cmentarzu w podziemiach kaplicy, która istnieje do dziś, palono zwłoki więźniarek – w tym Polek, a prochy zakopywano w nieoznaczonych grobach.

W 1989 r. w czasie kopania grobu na cmentarzu zostały

odkryte urny. Na urnach były metalowe tabliczki z imionami i nazwiskami oraz datami urodzin więźniarek. Na wieczkach zapisano także datę kremacji i numer listy obozowej oraz nazwę miejscowości „Fürstenberg”, gdzie dokonano kremacji. Wieczka urn trafiły do miejscowego muzeum.

Dopiero w 2019 roku pracownicy Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN mogli rozpocząć prace na cmentarzu w Fürstenbergu. Już pierwszego dnia poszukiwań odnaleziono urny zawierające prochy i szczątki zamordowanych Polek. Zachowały się też aluminiowe plakietki i tabliczki szamotowe, na których zostały wybite dane ofiar: ich imiona, nazwiska, daty urodzin i śmierci, a nawet numery z listy krematoryjnej. Na ich podstawie zidentyfikowano 45 ofiar: m.in. Henrykę Dembowską z córką Małgorzatą, siostry Poborcówny - Irenę i Halinę, Zenonę Kierską, Krystynę Niemirycz. Odnaleziono również metalowe fragmenty ubrań, zapinki.

IPN jest głównym organizatorem uroczystości, współorganizatorem jest Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Uroczystości przygotowano przy wsparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Klubu Byłych Więźniów Obozu Koncentracyjnego Ravensbrück. Budowę grobu sfinansował Instytut Pamięci Narodowej.

Obóz koncentracyjny w Ravensbrück powstał w marcu 1939 r. Jego pierwszymi więźniarkami były działaczki niemieckiego ruchu oporu i niemieckie komunistki. Ravensbrück był głównym obozem koncentracyjnym dla kobiet, zorganizowanym i prowadzonym przez Niemcy w czasie II wojny światowej. Łącznie do obozu w całym okresie jego funkcjonowania przywieziono ponad 100 tys. kobiet (niektóre szacunki sięgają liczby 120 tys.). Działał nieprzerwanie do czasu wyzwolenia go 30 kwietnia 1945 r. przez Armię Czerwoną. Przywożono tam kobiety z całej Europy. Największą grupę, niemal 40-tysięczną stanowiły Polki. Polskie kobiety stanowiły także większość więźniarek, na których przeprowadzono bestialskie eksperymenty pseudomedyczne. W sierpniu i wrześniu 1944 roku do obozu trafiły Polki z Warszawy w ramach represji

popowstaniowych.

Obóz koncentracyjny w Ravensbrück był miejscem eksterminacji Polek ze wszystkich warstw społecznych. Zostały tam osadzone konspiratorki, działaczki ruchu oporu, lekarki, prawniczki, artystki: pisarki, malarki, ale również robotnice. W nieludzkich warunkach walczyły o zachowanie ludzkiej godności i człowieczeństwa: organizowały tajne nauczanie, uczyły się języków, pisały, organizowały tajne nabożeństwa.

Wiele tysięcy Polek osadzonych w Ravensbrück zmarło z wycieńczenia lub zostało zagazowanych. Blisko 8000 doczekało oswobodzenia. Okaleczone fizycznie i psychicznie, niejednokrotnie nie były w stanie pracować ani założyć rodziny.

POLECAMY:

- [Zbigniew Stanuch, Ravensbrück Historia nie do zapomnienia. Perspektywa polska](#)
- [Zbigniew Stanuch, Ravensbrück Die Geschichte, die nicht vergessen werden darf. Der Polnische Standpunkt](#)
- [Zbigniew Stanuch, Ravensbrück. A story not to be forgotten. The Polish perspective](#)
- [Ravensbrück - pamięć o ofiarach niemieckiej zbrodni \(zapis dyskusji na IPNtv\)](#)

IPN.gov.pl

2.09.2022 r.

Fot. Tomasz Trzaska/BPIL

Kalendarium

Rok 2003
Rok 2006
Rok 2007
Rok 2008
Rok 2009
Rok 2011
Rok 2012
Rok 2013
Rok 2014
Rok 2015
Rok 2016
Rok 2017
Rok 2018
Rok 2019
Rok 2020
Rok 2021
Rok 2022
Rok 2023